
**2001:35   Interpellation av Erik Nilsson (s) om elevernas
mat- och sömnvanor samt föräldrarnas ansvar**

Socialdemokraterna i Stockholm presenterade nyligen 37 förslag för att förbättra elevernas hälsa. Skälet till förslagen är att vi vet att det finns ett direkt samband mellan hur varje elev mår och hur han eller hon lyckas i skolan. Vi vet också att elevernas mat- och sömnvanor spelar en viktig roll för om man känner lust och vilja att lära.

Socialdemokraterna i Stockholm föreslår därför att skolorna ska uppmuntras pröva att erbjuda eleverna frukost i skolan och ge eleverna möjlighet att förskjuta sin skoldag så att dom kan börja senare på morgonen.

Jan Björklund (fp), som är ansvarig för skolorna i Stockholm, kommenterar våra förslag med att "när det handlar om att sova och äta så är detta föräldrarnas ansvar".

Detta sätt att skuldbelägga föräldrarna säger väldigt mycket om Jan Björklund och den borgerliga skolpolitiken.

Att Jan Björklund inte anser att skolans arbetstider ska anpassas till elevernas biologiska klocka kan möjligen förklaras med att Björklund är dåligt påläst och att han och folkpartiets intresse för skolan inte sträcker sig länge än till betyg och kontroll. Men då det gäller uttalandena om att mat- och sömnvanor blottas de stora skillnaderna mellan liberal och en socialdemokratisk syn på jämlikhet och rättvisa förutsättningar för alla barn och ungdomar mycket tydligt.

Där liberalen Björklund ser en förklaring utifrån individernas (föräldrarnas) bristande ansvarstagande ser vi socialdemokrater att skillnader mellan olika individer beror på förhållanden som den enskilde inte alltid kan styra över på egen hand.

Där Björklund ser föräldrar som inte tar ansvar för sina ungdomars frukostvanor ser vi socialdemokrater sociala skillnader. Den främsta förklaringen till skillnaderna i elevernas frukostvanor är givetvis att arbetarklassen (dit de flesta utlandsfödda föräldrar hör) har små möjligheter att påverka sina arbetstider och måste lämna sina ungdomar ensamma hemma på

morgon, samma förklaring gäller givetvis för ensamföräldrar. Det är betydligt svårare att pussla ihop morgnarna så att man kan se till att ungdomarna äter frukost än om man är två föräldrar med flexitid.

Bland landets högstadie- och gymnasieelever med föräldrar födda utomlands hoppar 40 procent över den dagliga frukosten. Andelen som struntar i frukosten bland elever med Sverige-födda föräldrar är 18 procent. Detta är fakta ur senaste Valfärdsbokslutet, SOU 2001:55.

Samma undersökning visar på stora skillnader mellan frukostvanorna för ungdomar från arbetarhem (27 %) och högre tjänstemannahem (15 %). Skälen till våra förslag är att när det gäller elevernas sovvanor vet vi bland annat från en undersökning av elever i Sundsvall att elever som växer har en annan normal dygnsrytm än vuxna människor (Gerhard Nordlund, pedagogiska institutionen vid Umeå universitet).

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa två frågor till ansvarigt borgarråd:

1. Hur har Du tänkt att föräldrar till elever i Stockholms skolor ska ta sitt "ansvar", så att eleverna sover mer när forskningen visar att elevernas sömnvanor i väsentlig grad styrs av varje individs biologiska klocka?
2. Vilka fakta har Du för din slutsats att föräldrar från arbetarklassen, ensamföräldrar och föräldrar som inte är födda i Sverige och tar sämre ansvar för sina ungdomar än svenskfödda tjänstemän där båda föräldrarna lever tillsammans?

Stockholm den 5 november 2001

Erik Nilsson